

U IME IDENTITETA

Amin Maalouf, *U ime IDENTITETA – Nasilje i potreba za pripadnošću*, (Prometej, Zagreb, 2002.,) 150 str.

Amina Maaloufa naši su čitatelji mogli upoznati preko njegovih izvanrednih romana historijskoga žanra kakvi su "Lav afrički", "Semerkand", "Križari u očima Arapa", koji su se posljednjih godina pojavili u prijevodima na bosanskom, srpskom ili hrvatskom jeziku. Izvanredan roman ovoga autora je i "Baldazarovo putovanje", za koji nam nije poznato da je, do sada, preveden na gore spomenute jezike.

Aminovo djelo "U ime identiteta" izašlo je u izdanju izdavačke kuće Prometej iz Zagreba 2002. godine. Ovo nije onakva vrsta literature koju smo navikli čitati od ovog vrsnog romanopisca, ali zaslužuje našu pažnju jer se vrlo temeljito bavi problemima sa kojima se susreće značajan broj populacije modernoga doba.

Tri nivoa identiteta za Amina Maaloufa su važna s obzirom na probleme sa kojima se susreće moderno čovječanstvo. Prvi dio knjige aktualizira problem useljenika na Zapadu i njihovo (ne)uklapanje u zapadno društvo. Problem dvostrukog identiteta, onog kojeg useljenici donose sa sobom i onog koji trebaju usvojiti u društvima u kojima žive, vrlo je blizak i samom autoru. Amin Maalouf je libanski kršćanin koji od 1976. godine živi i radi u Francuskoj. Mnoge zapadne klasike upoznao je preko arapskoga, koji mu je maternji jezik, a najznačajnija svoja djela napisao je na francuskom jeziku. On nije sasvim siguran da li je više Libanac ili Francuz, istovremeno ističući da mu to i nije naročito važno jer uspijeva pomiriti oba svoja identiteta. Štaviše, identitet je sve ono što čovjek jeste, pa ga se ne može svoditi na dvije, tri ili više karakteristika jer je znatno bogatiji i raznovrsniji. S ovim se problemom susreću mnogi useljenici, koji sa sobom donose svoje običaje i tradiciju, a žive u sredini bitno drugačijoj od one koju su ostavili i u koju se, samo povremeno, vraćaju. Drugi jezik, drugi običaji, drugačiji način života, druga religijska tradicija, stavlja evropske "neevropljane", ali i neke Evropljane pred mnoštvo dilema.

Amin Maalouf

U ime IDENTITETA

Nasilje i potreba za pripadnošću

PROMETEJ

Druga dimenzija problema identiteta javlja se sa procesom globalizacije. Iako naizgled priznaje različitosti, ovaj proces se u novije vrijeme sve češće naziva amerikanizacija, što je donekle i tačno. Otpori, racionalni ili ne, javljaju se i u samoj Francuskoj ne toliko zbog globalizacije koliko zbog njene izrazite američke obojenosti. Također, odnosi zapadnog, ipak kršćanskog, i ostatka svijeta otvaraju se i dobivaju novu dimenziju. Mnogi problemi sa kojima se globalizacija susreće bivaju ignorirani, zapostavljeni i ne rješavaju se. Da li je globalizacija samo drugo ime za kolonizaciju i stjecanje moći i profita ili ona ima i neke humanističke ciljeve? Ova i slična pitanja svijet će morati rješavati ili će stanje haosa i tlačenje nemoćnih i slabijih postati naša nova realnost. Da li vrijednosti demokratije važe za sve ljude jednako? Jesmo li svi jednaki u pravima i slobodama? Na ova i slična pitanja Amin Maalouf traži odgovore i konstatira kako nijedna zapadna vlada ne gleda tako strogo na poštivanje ljudskih prava u Africi i arapskom svijetu kao u Poljskoj ili na Kubi. Poštovati ne-

koga, poštovati njegovu povijest znači smatrati da on pripada istom čovječanstvu a ne nekoj inferiornij verziji, kaže autor.

Treća dimenzija problema identiteta jeste religijska. Kako u svijetu koji hoće postati globalnim selom osigurati jednaka religijska prava i slobode svim ljudima, onima koji vjeruju, ali i onima koji nisu vjernici i ne pridaju tome važnost. Kako pomiriti očite razlike, i kako napraviti most prema drugačijem, posebno muslimanima? Je li islam onakav kakvim ga zapadni čovjek predstavlja i vidi? Koliko on ima svojih dimenzija, i da li mi uzimamo upravo onaj najgori njegov oblik kako bismo našli razloga da se obračunamo s njim? - pita se Maalouf. Da li su moguća multireligijska društva? Autor, koji je jednu značajnu dionicu svoga života proveo sa muslimanima, ali i drugim religijskim zajednicama, ne sumnja da su multireligijska društva moguća, ali treba učiniti napor da se ona saču-

vaju i izgrade univerzalni humanistički principi u funkcioniranju tih društava i čovječanstva u cjelini.

“Dvadeseto stoljeće trebalo nas je naučiti da nijedna doktrina sama po sebi nije oslobađajuća, sve se one mogu iskriviti, sve se mogu izopačiti, sve imaju okrvavljene ruke: komunizam, liberalizam, nacionalizam, svaka od velikih religija, pa i svjetovnost. Niko nema monopol na fanatizam i niko nema monopol na humanizam.”

Umjesto romanopisca kakvim ga znamo odranije, u ovoj knjizi Amin Maalouf se pojavljuje kao sociolog (studij sociologije završio je u Libanu), ali je jednako uspješan i u ovoj kao i ranije objavljenim djelima drugačijeg pristupa i žanra, što ga preporučuje svim ljubiteljima dobrog i korisnog štiva.

Remzija Pitić

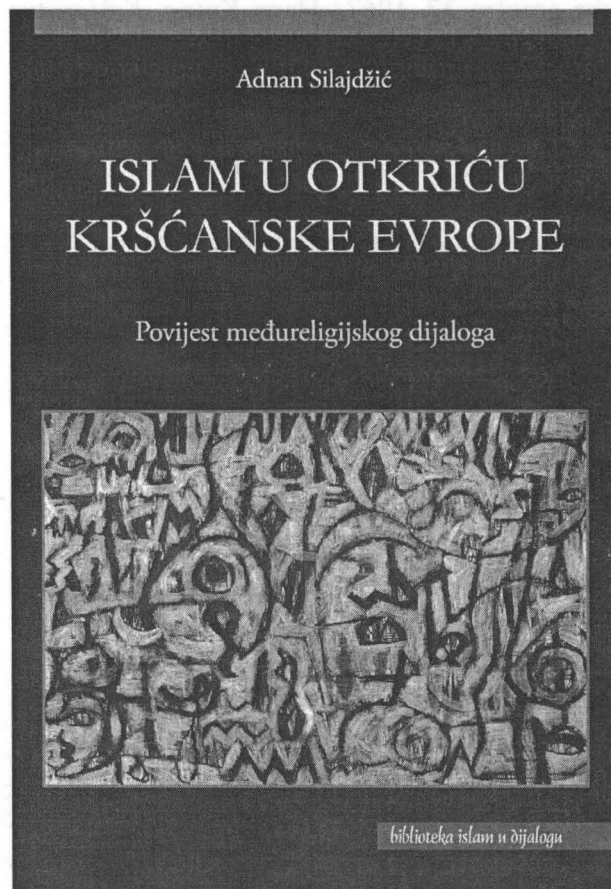
m

PRIKAZ RAZVOJA KRŠĆANSKO-EVROPSKE VIZIJE ISLAMA – OD IGNORANCIJE DO TOLERANCIJE

Adnan Silajdžić: *Islam u otkriću kršćanske Evrope – povijest međureligijskog dijaloga*, biblioteka Islam u dijalogu, (Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2003.)

Spočetka ljeta ove godine u izdanju Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu, a u okviru biblioteke *Islam u dijalogu*, izašla je iz štampe knjiga pod naslovom *ISLAM U OTKRIĆU KRŠĆANSKE EVROPE*, s podnaslovom *Povijest međureligijskog dijaloga*, čiji je autor prof. dr. Adnan Silajdžić. Riječ je o knjizi koja predstavlja kršćansko-evropsku recepciju islama počevši od vremena prvih muslimansko-kršćanskih susreta na Orijentu pa sve do Drugog vatikanskog koncila i njegovih odjeka u postkoncilskoj Crkvi.

Islam u otkriću kršćanske Evrope popunjava veliku prazninu u literaturi na našem jeziku

koja se bavi islamsko-kršćanskim dijalogom, kršćansko-evropskim povijesnim razumijevanjem islama i muslimanskog svijeta. U literaturi